

„Konstytucyjne bariery stosowalności prawa prywatnego w sektorze publicznym”

Cel prowadzonych badań/hipoteza badawcza

Celem niniejszego projektu jest odpowiedź na kilka fundamentalnych pytań. Po pierwsze, czy istnieją konstytucyjne bariery stosowania prawa prywatnego w sektorze publicznym. Następnie, w przypadku odpowiedzi twierdzącej na pierwsze pytanie, należy wyjaśnić, jakiego rodzaju są to bariery, czy tworzą one jednorodną pod względem aksjologicznym i funkcjonalnym grupę zasad i wartości, a więc czy są one nakierowane wyłącznie na ochronę interesów jednostek w relacjach z władzą, czy też w niektórych przypadkach celem tych barier jest również ochrona interesu publicznego (interesu państwa i innych podmiotów publicznych). Należy przy tym mieć na uwadze istnienie swoistej dialektyki i współzależności w obrębie analizowanej materii. Polski TK zauważając potrzebę modyfikacji instytucji prawa prywatnego na potrzeby sektora publicznego nawet wówczas jednak podkreślał, że kształtując za pomocą instrumentów prywatnoprawnych sferę majątkową podmiotów prawa publicznego, ustawodawca musi zachować podstawowe standardy rządzące obrotem cywilnoprawnym w demokratycznym państwie prawa. Jak wypowiedział się bowiem polski TK, te cywilistyczne standardy należą do zasad demokratycznego państwa prawa. Członkowie projektu stawiają **hipotezę**, że uwzględnienie wartości i zasad konstytucyjnych w dyskursie prawnym prowadzi do wniosku, że klasyczne instytucje prawa cywilnego stosowane w tym specyficznym środowisku jakim jest sektor publiczny przynajmniej częściowo zmieniają swą naturę. W szczególności stosowanie cywilnoprawnych instytucji w administracji publicznej z umową na czele nie gwarantuje, wbrew dość powierzchownemu sądowi, partnerskiego traktowania obywateli przez administrację. Nieuwzględnienie tego zjawiska przez prawodawcę jak i organy stosujące prawo może prowadzić do różnego rodzaju nadużyć czy aberracji, które nie dają się pogodzić z aksjologią konstytucyjną. To z kolei skłania do postawienia **hipotezy**, że uzasadnione jest wykształcenie odrębnego działu prawa cywilnego (prywatnego) odnoszącego się do funkcjonowania podmiotów sektora publicznego. Nie tylko wymuszają to niedostatki klasycznej metodologii cywilistycznej, ale także potrzeba respektowania konstytucyjnych praw i wolności obywateli. W ramach projektu zostaną poruszone fundamentalne kwestie wiążące się ze stosowaniem prawa prywatnego w sektorze publicznym, takie jak : podział na prawo publiczne i prawo prywatne a aksjologia konstytucyjna; konstytucyjne granice swobody ustawodawcy wyboru metody regulacji stosunków społecznych; natura i zakres praw podmiotowych służących podmiotom sektora publicznego; kwestia swobody umów podmiotów sektora publicznego a konstytucyjna zasada związania podmiotów publicznych prawem; zakres zdolności prawnej podmiotów publicznych; specyfika reżimu odpowiedzialności odszkodowawczej podmiotów sektora publicznego a zasady i wartości konstytucyjne; kwestia pogodzenia tzw. autonomii prawa podatkowego i autonomii prawa ubezpieczeń społecznych z zasadami i wartościami konstytucyjnymi.

Najważniejszym efektem projektu będzie opublikowana obszerna monografia poświęcona konstytucyjnym barierom stosowania prawa cywilnego w sektorze publicznym. Monografia będzie prezentowała także wnioski de lege ferenda odnoszące się m.in. do projektowanego nowego Kodeksu cywilnego jak i projektowanej ustawy Przepisy ogólne praw administracyjnego. Członkowie zespołu zamierzają zaprezentować wyniki badań na forum międzynarodowym. W szczególności planowana monografia ukaże się w języku angielskim. Istnieje duża szansa, iż wyniki projektu będą stanowiły istotny wkład do europejskiej nauki prawa ze względu na stosowaną szeroko metodę komparatystyczną oraz z uwagi na fakt, że problematyka ta nie została jeszcze kompleksowo przeanalizowana.

Zastosowana metoda badawcza

W trakcie realizacji projektu wykorzystane zostaną następujące metody: formalno-dogmatyczna, komparatystyczna, interdyscyplinarna, w ujęciu wąskim (wewnętrznej integracja nauk prawnych), a także w ujęciu szerokim, tzn. z uwzględnieniem założeń metodologicznych ekonomicznej analizy prawa oraz współczesnych koncepcji w naukach politycznych.